

[Per Hækkerup.]

videre først og fremmest vil have den virkning, at den indenlandske produktion og beskæftigelse nedsættes, hvorved der atter sker en nedsettelse af forbruget. Jeg tror derfor, det vil være en politik, hvis resultater vil virke hårdere over for befolkningen end de forslag, regeringen har fremsat, og uden den efterfølgende mulighed for en væsentlig lettelse af kreditsituationen med den betydning, dette vil få for produktion og beskæftigelse.

Over for dette centrale spørgsmål i forslagene til indgreb, over for valutasituationen gjorde også det ærede medlem hr. Axel Kristensen nogle bemærkninger. Han afviste regeringsforslagene med den motivering, at der her var tale om traditionelle forslag af samme karakter som dem, vi så gennemført i foråret 1955, og for så vidt kunne man også sige ved kriseforliget i 1950-51, og det ærede medlem mente, at forslagenes virkning på beskæftigelsessituationen ville blive den samme som ved disse tidligere kriseordninger.

Jeg tror, det ærede medlem derved har overset en meget væsentlig forskel imellem udgangspunktet for gennemførelsen af regeringsforslagene i dag og det udgangspunkt, der var for kriseforliget i 1955. Dengang, altså i foråret 1955, foregik en ikke uvæsentlig del af finansieringen af dansk produktion og beskæftigelse via statens træk på nationalbanken. Derfor måtte en lovgivning, der tilsligtede forbrugsnedgang og nedgang i statens udgifter på anlægs- og driftsbudgettet og derigennem medførte en forøgelse af den samlede opsparing, ikke resultere i en tilsvarende lettelse af kreditsituationen, men resultere i en standsning eller formindskelse af den kreditudvidelse, der hidtil var foregået ved trækket på finansministeriets løbende konto hos nationalbanken.

Det vil sige, at dengang medførte forbrugsbegrænsningen, at man standsede en kreditudvidelse, der hidtil havde været en forudsætning for den stærke stigning i produktion og beskæftigelse. Tilsvarende er situationen ikke nu. Igennem det sidste års tid har finansministeriet ikke foretaget noget træk på nationalbanken. Der er derfor ikke sket nogen udvidelse af kreditten via en sådan udpumpning, som man plejer at kalde det, af købekraften fra nationalbanken; det

vil sige, at den forøgelse af den samlede opsparing og den forbedring af statens finansielle situation, som de nuværende regeringsforslag vil medføre og tilsigter, betyder, at staten i stedet for som dengang at formindske sit træk på nationalbanken nu muligvis vil være i stand til helt at standse sin lånoptagning på det private obligationsmarked. Det betyder, at i samme udstrækning som der sker en forøgelse af den samlede opsparing, i samme udstrækning statens finansielle situation bedres ved disse forslag, i samme udstrækning formindskes udbuddet af statsobligationer på det private kapitalmarked; og i samme udstrækning, der er tale om en sådan nettoforøgelse af opsparingen, lettes også de private erhvervsdrivendes finansieringsmuligheder på kapitalmarkedet. Derfor vil regeringsforslagene denne gang få en anden virkning over for produktion og beskæftigelse, end regeringsforslagene i 1955 fik det. Jeg håber, at det ærede medlem hr. Axel Kristensen — der så ivrigt har lyttet til mine bemærkninger til ham — har fået fat i denne argumentation. Det vil, hvis han har gjort det, ikke kunne undgå at påvirke hans indstilling til forslagene.

Jeg vil i denne forbindelse også gerne udtrykke forhåbningen om, at de synspunkter, jeg her har gjort gældende, og den argumentation, jeg her har anført, også er blevet bemærket af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, fordi det tydeligt fremgik af det, det ærede medlem sagde i sit indlæg tidligere under debatten i dag, at han i hvert fald for sit vedkommende er indstillet på at søge at finde frem til en forhandling med regeringen og regeringspartierne om en politik, der på én gang imødegår valutavanskelighederne og samtidig har en så ekspansiv islæt som muligt.

Til det ærede medlem hr. Aksel Møller, der følte sig nærmest lidt forarget over, at jeg havde talt om, at kampagnen i oppositionspresen i visse tilfælde havde nået nærmest hysteriske højder, kan jeg sige, at disse bemærkninger ikke så meget var vendt imod de følger af kampagnen, der viste sig i forskellige vildledte menneskers indsendte artikler og protester til bladene; de sigtede mere på den tone — argumentation kan man vel dårligt kalde det — der har fundet udtryk i oppositionsbladene. Jeg skal ikke